

J e g y z ő k ö n y v

a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 1957. november 22-én
d.u.16 órakor tartott 9.számú üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Gombás Pál, Ligeti Lajos
alelnökök, Bognár Géza főtitkárhelyettes, Hevesi
Gyula, Jánossy Lajos, Major Máté akadémiai titkárok,
Lukács György, Molnár Erik elnökségi tagok,
Bóka László, Szabó Imre, Hajós György, Somos András,
Gömöri Pál, Geleji Sándor osztálytitkárok, Törő Imre
csoporthtitkár, Csűrös Zoltán osztálytitkárhelyettes,
Szabolcsi Bence, Manninger Rezső, Maucha Rezső
Mihailich Győző, az Elnökség tiszteletbeli tagjai.

Meghivottak valamennyi napirendi ponthoz: Pais Dezső, Erdei Ferenc,
Issekutz Béla, Bruckner Győző akadémikusok,
Verebély László lev.tag., Tőkés Ottó az MTA Elnökségi
Titkárságának vezetője, Antal Jánosné az Elnökségi
Titkárság munkatársa,

7.napirendi ponthoz: Szigeti József, a művelődésügyi miniszter első
helyettese.

Kimentette magát: Fogarasi Béla alelnök, Erdey-Gruz Tibor főtitkár.

Külföldön tartozkodik: Novobátczy Károly elnökségi tag, és Erdey
László osztálytitkár.

N a p i r e n d :

I. Beszámoló a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról és az
Akadémia munkájáról a múlt ülés óta eltelt időszakban.

Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

II. Javaslat az Országos Műszaki Tanács létesítésére.

Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

III. Javaslat a fegyelmi ügyekkel kapcsolatos állásfoglalásra.

Előadó: Major Máté akadémiai titkár.

IV. Az 1957 évi Nagygyűlés programja.

Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

V. Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tuda-
ományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia közötti tuda-
ományos együttműködésről 1958 évre.

Előadó: Jánossy Lajos akadémiai titkár.

VI. Egyebek.

VII. Kulturális programtervezet megvitatása.

Előadó: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

Rusznayk István elnök üdvözli a megjelenteket és az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Hevesi Gyula akadémiai titkárt és Törő Imre csoporttitkárt.

I.

Beszámoló a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról és az Akadémia munkájáról a múlt ülés óta eltelt időszakban.

Bognár Géza főtítkárhelyettes a f.é.október 25.-i elnökségi ülés határozataival kapcsolatban a következőkről tájékoztatja az Elnökség tagjait:

- a./ Az Akadémia Olajbányászati Kutató Laboratóriuma létesítésével kapcsolatos teendők folyamatban vannak és a Laboratórium előreláthatólag f.é.december 1-én megkezdí működését.
- b./ A Régészeti Intézet igazgatójára, Gerevich László személyében a II.Osztály javaslatot tett. Az Intézet létesítésére vonatkozó minisztertanácsi előterjesztés előzetes véleménynyilvánítás céljából a pénzügyminiszternek és a művelődésügyi miniszternek meg lett küldve.

Rusznayk István elnök bejelenti, hogy a pénzügyminiszter az Intézet létesítésének indokoltságával egyetért, azonban a nép-gazdaság jelenlegi helyzetében azt nem tartja időszerűnek.

Lukács György akadémikus hangsúlyozza az Intézet létesítésének sürgősségét. Javasolja az Intézet létesítésének fontosságát a műemlékvédelem kérdésével is alátámasztani: Magyarországon egy szerv sem foglalkozik a műemlék kérdésével.

Határozat:

A Régészeti Intézet felállítása fontosságának indokolására, Rusznayk István elnök és a pénzügyminiszter közötti tárgyaláshoz, állítson össze a II.Osztály rövid sillabuszt.

Felelős: Szabó Imre osztálytitkár.

- c./ A Méréstechnikai és Műszerügyi Intézet átszervezésére, illetőleg a Műszaki Fizikai Intézet létesítésére vonatkozó előterjesztés elkészült és jóváhagyásra a Kormány elé terjesztettük.
- d./ A Kutatási Eszközök Kivitelező Vállalat munkájának továbbjavítását célzó épületek, valamint a gazdasági felszerelés korszerűsítéséhez szükséges pénzfedezet biztosításáról az Akadémia Gazdasági Titkárságának vezetője gondoskodik.
- e./ A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulója alkalmából tartott ünnepi ülés, valamint a II.Osztály tudományos ülésszaka jól sikerült.
- f./ Bognár Géza főtítkárhelyettes tájékoztatja az Elnökséget a Csillagvizsgáló Intézet Napfizikai Osztályának akadémiai Kutatócsoporttá alakulásáról. A Kutató Csoport Debrecenben fog működni, Dezső Lóránd vezetésével.
Elnökség főtítkárhelyettes jelentését tudomásul veszi.

Rusznják István elnök beszámol az Elnökségnek azon megtisztelő megbízásról, amelyet az októberi elnökségi ülésen kapott és amely megbízás alapján ő képviselte a Magyar Tudományos Akadémiát Moszkvában, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája ünnepi ülésén.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulója alkalmából rendezett nagy ünnepi ülés november 1.-én volt. Az ünnepi ülésen két nagy előadás hangzott el: Nyeszmejanov elnök és Osztrovitjanov alelnök előadásai.

Rusznják István elnök beszámolója szerint legnagyobb benyomást rá a november 2.-án megtartott plenáris ülés tette, amelyen Lavregyin akadémikus előterjesztésében bejelentette, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Szibériában Novi-Szibirszk mellett egy nagy tudományos centrumot létesít. Két év alatt 1200 hektár területen 13 kutató intézetet fognak felállítani.

II.

Javaslat az Országos Műszaki Tanács létesítésére.

Bognár Géza főtitkárhelyettes Elnökség elé terjeszti az Országos Műszaki Tanács létesítésére vonatkozó javaslatot.

Bejelenti, hogy a javaslatot előzőleg véleményezésre a III., VI. és VII. Osztály kapta meg. A III. Osztály nem foglalt állást, mert nem tartotta magát illetékesnek erre, a VI. Osztály a javaslattal egyetért, a VII. Osztály aggályát fejezte ki a Tanács felállításával kapcsolatban. A maga részéről javasolja, hogy az Akadémia a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségével közösen terjesszék fel a Kormányhoz az Országos Műszaki Tanács létesítésére vonatkozó javaslatot. Hangsúlyozza, hogy a Műszaki Tanácsnak fontos feladata lesz a tudományos tervek és az ipari tervek koordinálása terén.

Geleji Sándor osztálytitkár nem látja annak veszélyét, hogy az Akadémia bizottságai és a Műszaki Tanács munkája egymást keresztezik, inkább kiegészítik majd egymást. A Tanács felállítása a népgazdaság számára is jelentős lesz.

Hevesi Gyula akadémiai titkár egyetért az előterjesztett javaslattal. Amennyiben a Műszaki Tanács létrejön, az Akadémia bizottságai többet tudnak majd elvi és elméleti jellegű kérdésekkel foglalkozni.

Határozat:

Elnökség az Országos Műszaki Tanács létesítésére vonatkozó javaslatot jóváhagyja azzal, hogy azt az Akadémia és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége egy időben, de külön-külön terjesszék a Kormány elé.

Felelős: Rusznják István elnök.

III.

Javaslat a fegyelmi ügyekkel kapcsolatos állásfoglalásra.

Major Máté akadémiai titkár bejelenti, hogy az Akadémia elnöke bizottságot jelölt ki arra, hogy vizsgálja meg az Akadémia tagjaival és az Akadémia keretében - bizottságaiban, intézményeiben, stb. - működő tudományos dolgozókkal kapcsolatos és az 1956 évi ellenforradalmi események idején tanusított magatartásuk miatt hozott fegyelmi határozatokat s tegyen javaslatot az ezek folytán, az Akadémia által teendő intézkedésekre.

A bizottság munkáját elvégezte és Elnökség elé terjeszti az 1956. évi ellenforradalmi eseményekkel kapcsolatos személyi ügyekben hozandó határozatokra vonatkozó javaslatokat.

Rusznayk István elnök két lényeges pontra hívja fel az Elnökség figyelmét:

- a./ a határozat elfogadása esetében senki nem veszti el akadémiai tagságát,
- b./ a határozat az illető akadémiai tagok tudományos munkásságát és publikációs lehetőségeit semmiben nem érinti, csak a meghatározott időszakok alatt az Elnökség az Akadémiának akár belföldön, akár külföldön lévő képviselőjével nem bizza meg.

Határozat:

Elnökség az 1956 évi ellenforradalmi eseményekkel kapcsolatos, személyi ügyekben előterjesztett javaslatban foglalt határozatokat jóváhagyja.

Felelős: Major Máté akadémiai titkár.

IV.

Az 1957 évi Nagygyűlés programja.

Bognár Géza főtitkárhelyettes Elnökség elé terjeszti az 1957 évi Nagygyűlés és Közgyűlés anyagát. A Közgyűlés programjával kapcsolatban három javaslatot terjeszt elő:

- 1./ Főtitkár betegségére való tekintettel a Közgyűlésen az évi beszámolót ne a főtitkár, hanem az elnök tartsa. A gazdasági és egyéb kérdésekre vonatkozó részletes anyagot előzőleg Elnökség írásban terjessze a tagság elé.
- 2./ A tagválasztásokkal kapcsolatosan javasolja, hogy az 1957 évi közgyűlésen ne kerüljön sor új tagok választására.
- 3./ Személyi kérdések.
Az 1957. január 20.-i tagértekezlet határozata alapján Rusznayk István elnök és Erdey-Gruz Tibor főtitkár vállalták az Akadémia ügyeinek vitelét a legközelebbi Közgyűlésig.
Bognár Géza főtitkárhelyettes bejelenti, hogy a napokban beszélt Erdey-Gruz Tibor főtitkárral, aki kijelentette, hogy még megválasztása esetén sem vállalja a Közgyűlés után a főtitkári tisztséget.
Az Elnökségnek az elnök és főtitkár személyére javaslatot kell a Közgyűlés elé terjesztenie.

Rusznnyák István elnök megkéri az Elnökséget, hogy ezen kérdés tárgyalásánál ne legyen jelen és az elnöki tisztet átadja Ligeti Lajos al-elnöknek.

Ligeti Lajos alelnök felkéri Bognár Géza főtitkárhelyettest, tegye meg javaslatát az elnök és főtitkár személyére.

Bognár Géza főtitkárhelyettes elnöknek Rusznnyák István akademikust, főtitkárnak Erdei Ferenc akademikust javasolja.

Javaslatát a következőkkel indokolja:

Az elnök és főtitkár személyét az Elnöki Tanácsnak kell jóváhagynia és így a javasoltaknak nemcsak az Akadémia, hanem a Kormányzat bizalmát is birniok kell.

Rusznnyák István elnök mandátuma nem járt le és jelölésénél semmi probléma nem merül fel.

Erdei Ferenc akadémikus is teljes mértékben birja a Párt és a Kormányzat bizalmát; mint az Akadémia Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének igazgatója, a IV.Osztály vezetőségének és az Elnökségbe delegált tagja, ismeri az Akadémia ügyeit, mult funkciójában jelentős szervezési feladatokat látott el. Ezen szempontok mind indokolják, hogy az Akadémia főtitkári tisztségét ellássa.

Ligeti Lajos alelnök: Rusznnyák István elnök mandátuma jövő év májusában lejár. Véleménye szerint nem volna helyes az elnök megválasztása egy évre. Helyesnek tartaná, ha az Elnökség Rusznnyák István elnök megválasztását a Közgyűlésnek az alapszabályok értelmében három évre javasolná.

Rámutat arra is, hogy az Akadémia szempontjából is sokkal előnyösebb, ha az elnök és főtitkár mandátuma nem egyszerre jár le az Elnökség többi tagjának mandátumával és a választások nem egyszerre történnek.

Ezután Ligeti Lajos alelnök szavazásra teszi fel a kérdést.

Elnökség RUSZNYÁK ISTVÁN akadémikusnak elnökké és ERDEI FERENC akadémikusnak főtitkárrá való választását az alapszabályok értelmében három évre egyhangulag javasolja.

Rusznnyák István elnök visszatérve - a határozat ismertetése után - ismét átveszi az elnöki tisztet és meghatottan köszöni meg az Elnökség bizalmát.

- . . . -

Bóka László osztálytitkár bejelenti, hogy Waldapfel József lev.tag. a Szovjetunióban jelentős felfedezést tett Gorkij munkáiból Madách: Az ember tragédiája c. művével kapcsolatban. Ezen felfedezéseiről Waldapfel József lev.tag referátumot készít és ennek a referátumnak megtartásával kéri az I.Osztály programját kiegészíteni.

Lukács György elnökségi tag tiltakozik az ellen, hogy a II.Osztály nagygyűlési programja az osztályvezetőség jóváhagyása nélkül került az Elnökség elé és ezért annak tárgyalásánál nem is kíván részt venni, s az üléstermet elhagyja.

Szabó Imre osztálytitkár bejelenti, hogy az osztály nagygyűlési programja az előterjesztett formában nem volt osztályvezetőség előtt. Az Osztályvezetőség a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40.évfordulójának megünneplésével kapcsolatos előadásokra tett javaslatot. Mivel azonban a Nagygyűlés időpontja elhúzódott, az ünnepi üléseket idejében megtartották, a II.Osztály vezetősége pedig időközben ülést nem tartott, így az előterjesztés az osztálytitkár javaslatát tartalmazza.

Lukács György elnökségi tag az ülésre visszatérve kifejti, hogy tudományos szempontból nem tartja helyesnek, ha a Nagygyűlés programján nem időben, ill. kellően előkészített előadások szerepelnek.

Erdei Ferenc akadémikus a IV.Osztály megbízásából kéri di Gléria János és saját előadásának időpontját felcserélni.

Gököri Pál osztálytitkár kéri Babics Antal akadémikus és Melczer Miklós dr. előadásait a Nagygyűlés keretében engedélyezni.

Jánossy Lajos akadémiai titkár bejelenti, hogy egy fontos munkája befejezést nyert, kéri a III.Osztály programjába felvenni.

Határozat:

Az Elnökség az 1957 évi Nagygyűlés illetőleg Közgyűlés programját a következő módosításokkal és kiegészítésekkel hagyja jóvá:

- 1./ Az 1957 évi Nagygyűlésen a főtítkári beszámoló helyett elnöki beszámoló hangozzék el.
- 2./ Az 1957 évi Közgyűlésen új tagok választására ne kerüljön sor.
- 3./ Elnökség javasolja az 1957 évi Közgyűlésnek Rusznyák István akadémikusnak elnökké való megválasztását az alapszabályok értelmében három évre.
- 4./ Elnökség javasolja az 1957 évi Közgyűlésnek Erdei Ferenc akadémikusnak főtítkárrá való megválasztását az alapszabályok értelmében három évre.
- 5./ Elnökség az I.Osztály nagygyűlési programját Waldapfel József lev.tag referátumának kiegészítésével jóváhagyja.
- 6./ Elnökség a II.Osztály nagygyűlési programjával kapcsolatosan úgy határoz, hogy Szabó Imre akadémikus előterjesztett előadását jóváhagyja, a többi előadás programját pedig az osztályvezetőség még november hó folyamán tárgyalja meg és a II.Osztály Vezetőségének döntését az Elnökség elfogadja.
- 7./ A III. Osztály nagygyűlési programját az Elnökség Jánossy Lajos akadémiai titkár előadásának kiegészítésével - amennyiben azzal az Osztály Vezetősége is egyetért - jóváhagyja.

- 8./ Elnökség a IV.Osztály programját a következö sorrend felelserélésével jóváhagyja:
december 17.-én d.u. Erdei Ferenc akadémikus előadása,
december 18.-án d.e. di Gléria János előadása.
- 9./ Elnökség az V.Osztály rendezésében, a Naggyülés keretében
Babics Antal akadémikus és
Melczer Miklós egyetemi tanár előadásával egyetért.
- 10./ Elnökség a VI., VII. Osztály és a Biológiai Csoport naggyülési programját az előterjesztés értelmében jóváhagyja.

Felelős: Bognár Géza főtitkárhelyettes.

V.

Tájékoztató a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködésről 1958 évre.

Jánossy Lajos akadémiai titkár tájékoztatja az Elnökséget a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia között létrejött 1958 évi együttműködési egyezményről. Az egyezmény hasonlít az előző évi egyezményhez. Jánossy akadémiai titkár bejelenti, hogy a következő hét folyamán sor kerül a Magyar Tudományos Akadémia és a Lengyel Tudományos Akadémia közötti együttműködési egyezmény megkötésére is.

Elnökség Jánossy Lajos akadémiai titkár tájékoztatóját jóváhagyja.

VI.

Javaslat a Helyesirási Nagyszótár megjelentetésére.

Ligeti Lajos alelnök, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság elnöke a Helyesirási Nagyszótár megjelentetésére javaslatot terjeszt az Elnökség elé.

Határozat:

Elnökség a Helyesirási Nagyszótár megjelentetésére vonatkozó javaslatot az előterjesztés értelmében jóváhagyja.

Felelős: Ligeti Lajos alelnök, a KFB elnöke.

Javaslat emlékkönyvek megjelentetésének szabályozására.

Ligeti Lajos alelnök, a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság elnöke javaslatot terjeszt elő az emlékkönyvek megjelentetésének szabályozására

Lukács György elnökségi tag javasolja, hogy egész kivételes esetekben legyen meg a lehetősége annak, hogy emlékkönyv megjelenhessék.

Határozat:

Elnökség az emlékkönyvek megjelentetésének szabályozására vonatkozó előterjesztést a következő módosítással és kiegészítéssel hagyja jóvá:

1./ A javaslat 3./ pontja a következőképpen szóljon:
A megemlékezés tudományos folyóiratokban akár egy teljes füzet számmal történjék, az illetékes osztályvezetőség engedélyével.

2./ 4.pont:

Egész kivételes esetben a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége engedélyével külön emlékkönyv is megjelenhetik.

Felelős: Ligeti Lajos alelnök, a KFB elnöke.

VII.

A kulturális programtervezet megvitatása.

Bognár Géza főtítkárhelyettes bejelenti, hogy a szétküldött kulturális programtervezet anyag az országos tudományos és kulturális programnak képezi az alapját. Ennek az anyagnak a kulturális és tudományos része érinti az Akadémiát is és ezért szükséges ennek megvitatása.

Rusznayk István elnök tájékoztatja az Elnökséget arról, hogy az előhangzott javaslatokat egy héten belül a Művelődésügyi Minisztériumnak kell megküldeni, hogy azokat a végleges szövegbe beépíthessék.

Az anyagot a Tudományos és Felsőoktatási Tanács a tegnapi napon megvitatta s annak átdolgozására számos javaslatot tett.

A tervezet legnagyobb hiánya, hogy aránytalan, nincs megfelelően megszerkesztve, például 4 1/2 oldal esik a tudományra. A művészeti rész rendkívül bő, az irodalom az anyagból teljesen kimaradt. A művészeti részben egy csomó olyan megállapítás van, amely ismétlése az általános résznek.

A "Párt és állami irányítás" rész a "Művészet" fejezetben a 26. oldalon van és ezért úgy tűnik fel, mintha az a többi részre nem vonatkozna.

Lukács György akadémikus a következő módosításokat javasolja:

HIVATALOS résznel 18. oldal utolsó bekezdés alulról 3. sor:

..... szempontjaink helyes érvényesítési módját s e szempontok egyesítését a szaktudás színvonalának emelésével.

19. oldal 6. bekezdés ahol a biológiai kutatásokról van szó, kiegészítendő a következőkkel:

Ennek megvalósítása érdekében mulhatatlanul szükséges az elméleti és kísérleti biológia tudományos fejlődését az eddiginél sokkal nagyobb mértékben támogatni.

19. oldal kilencedik bekezdés, ahol a műszaki tudományos kutatásokról van szó kiegészíteni a következőkkel:

Elmaradottságunk egyik főoka a műszaki tudományos kutatás elhenyagoltsága. Ennek megszüntetése érdekében szükséges a tudományos műszaki kutatás számára komolyan megalapozott centrumot kifejleszteni.

21. oldal "Társadalomtudományok" részben felülről a 7. sorban kiegészíteni a következőkkel:

..... és nem tették eléggé széles körben ismertté és elfogadottá a tudományok tanításait. A marxizmus dogmatikus művelése és tematikus propagandája volt főoka annak, hogy értelmiségünk nagy része közömbös maradt iránta vagy idegenkedett tőle.

21. oldal 4. bekezdés negyedik sorában a következő beszúrással:

... a marxista-leninista társadalomtudományok bármiféle dogmatikus és revíziós meghamisítása ellen.

21. oldal 5. bekezdés második sorában a következő beszúrással:

...a marxista filozófia kutatás elmélyítése és kiszélesítése hazánkban..

21. oldal utolsó bekezdés alulról hetedik sorban a következő beszúrással:

A közgazdaságtudományi kutatásoknak ki kell terjedniök a szocializmus közgazdaságtanának általános elméleti kérdéseire...

Ligeti Lajos alelnök véleménye szerint az egyes fejezeteknek csak az elméleti és elvi kérdéseket kell tartalmazniök. A "Tufonány" fejezetet éppen rövidege miatt megfelelőnek tartja és ezt a tematikát javasolja a többi fejezeteknél is figyelembe venni.

Molnár Erik akadémikus a 21. oldal "Társadalomtudományok" fejezet 2. bekezdés második mondatát a következőképpen javasolja módosítani:

E tudományoknak ki kell terjedniök a marxista-leninista társadalmi élet általános kérdéseire, fel kell tárniök társadalmi fejlődésünk problémáit, ellentmondásait és ezzel is...

Somos András akadémikus javasolja az agrártudomány terén néhány lényeges feladat felvételét:

a./ Országos feladatok az erozio által okozott károkkal szemben

b./ Növénytermesztési feladatok:

öntözőses eljárások tökéletesítése,
a takarmány és ipari növények termesztésével kapcsolatos feladatok fokozottabb felkarolása,

c./ Növénynevelési feladatok:

Hibrid fajták előállítás.

d./ Növényvédelem: különböző vírusbetegségek leküzdésénél felmerülő tudományos feladatok.

e./ Állati betegségek elleni módszerek tökéletesítése és korszerűsítése.

Általában javasolja Somos akadémikus a feladatokat megfelelőbb csoportosításban rangsorolni.

A kémiai részhez kéri a különböző iparágak fejlesztésénél az élelmi-szer-és műtrágyagyártó-ipart is felvenni.

Maucha Rezső akadémikus nem látja kellően kihangsúlyozva a programban, hogy elő kell mozdítani az agrártudomány különböző ágaiban az elméleti kutatást.

Manninger Rezső akadémikus kéri az állategészségügy terén a feladatok közé felvenni a fertőző és parazitás betegségek elleni védekezés tökéletesítésére folyó kutatásokat.

Bóka László osztálytitkár: A III. Tudomány fejezetben az ország fontos kérdéseink megoldásában szereplő forumok között az Akadémia neve is szerepel, a többi helyen azonban még utalás formájában sem szerepel a Magyar Tudományos Akadémia neve.

Javasolja, hogy ahol az Akadémiának valamilyen együttműködő, indítványozó szerepéről szó lehet, ott említsék meg a Magyar Tudományos Akadémiát is név szerint.

Konkrét megjegyzése:

A 18. oldal utolsó bekezdésében és a 19. oldal első bekezdésében, ahol a fiatal káderek képzéséről és elhelyezéséről van szó, jobban ki kell emelni a fiatal tudományos káderek elhelyezkedésének és továbbfejlődésének kérdését. Itt javasolja megemlíteni az aspiránsképzés kérdését is és hangsúlyozni kellene azt is, hogy az aspirantúra elvégzése után is vannak feladataink.

Az I. Osztály körébe tartozó tudományágak kérdését illetőleg megjegyzi Bóka László osztálytitkár, hogy a felsorolásnál kimaradt az orientalisztika és a könyvtartudomány. A nyelvtudomány keretébe esetleg beilleszthető a modern filológia /angol, francia, román filológia, szlavisztika/, de az orientalisztika nem. A könyvtartudomány kiagyása nem helyes, mert ezen a téren egyre égetőbb problémák merülnek fel, legalább egy mondatban erről is meg kell emlékezni.

22. oldal utolsó^{két} bekezdésével kapcsolatosan hangsúlyozza, hogy nem lehet egalizálni a nyelvtudomány és az irodalomtudomány súlyos feladatait. Irányítást kell adni arra, hogy a forráskutató és feltáró munka mellett az irodalomkutatás is egészséges irányban haladjon. Fokozottabb figyelembe részesüljenek a XIX. és XX. századi irodalmi kutatások.

Az általános nyelvészet terén is mutatkoznak bizonyos egyenletlenségek. Van olyan terület, hol lemaradás van és ahol ösztönzést kell adni a további kutatások számára.

Bóka László osztálytitkár javasolja ezt a bekezdést legalább úgy felbontani, mint a történettudományi részt.

Szabolcsi Bence akadémikus javasolja a 22. oldalon az utolsóelőtti bekezdés helyesbitését a következőképpen:

meg kell kezdeni /nem folytatni/ a történeti források tudományos feltárását és kritikai feldolgozását, illetve tovább kell folytatni a megkezdett nagy munkákat. Ki kell alakítani a kritikai munka

fórumát. Ki kell építeni e tudományok nemzetközi kapcsolatait. E tudományok művelői... /folytatni a bekezdést/.

Szabolcsi akadémikus is hiányolja az irodalom külön kiemelését.

Törő Imre akadémikus 17. oldal diákokotthonokra vonatkozó résszel kapcsolatosan megjegyzi, hogy a diákokotthonok tekintetében a helyzet nem megfelelő, ezen a vonalon szükséges a minőségi változás, nemcsak a mennyiségi fejlesztés /17. oldal 7. sor/.

Mihailich Győző akadémikus hangsulyozza, hogy a 20. oldalon az építőipari résznél két fontos területet nem említ meg a programtervezet: az előregyártás és a feszített betonszerkezetek alkalmazását.

Geleji Sándor akadémikus javasolja a 20. oldalon felülről a harmadik sorban "valamint a mérés-és műszertechnikával" beszúrást elhagyni.

Bognár Géza főtitkár helyettes rámutat arra, hogy a híradástechnikai fejlődés oly gyorsütemű, hogy rendkívül fontos magyarországi viszonylatban ezeknek a tématerületeknek alapos és tudományos megalapozása.

A 20. oldalon a második sorban a következő áll: a mikrohullámu sokcsatornás rádióösszeköttetések kutatása, e körben fejleszteni kell a kibernetikával kapcsolatos kutatásokat. A kibernetikával itt semmi összefüggés nem áll fenn.

Erdei Ferenc akadémikus javasolja a programot magasabb elvi szinten tárgyalni, több részletkérdés elhagyásával.

Hangsulyozza, hogy a kulturpolitikánkban jobban jusson kifejezésre a magyar kulturpolitika. Tudományos tradícióknak is nagyobb megbecsülést kell adni.

A bevezetés tulságosan rövid lélegzetű, nagyobb történeti perspektívába kellene mozogni.

A szerkesztéssel kapcsolatban a tudomány, művészet és oktatás sorrendet javasolja.

Pais Dezső akadémikus: 16. oldal III. fejezet 1. pontjának 2. bekezdésében javasolja a megfelelő szó helyett a "tervszerű" szót beállítani.

Hangsulyozza az oktatószemélyzet megerősítését különösen Pesten. Bizonyos intézkedések már folyamatban vannak, javasolja ezeknek folytatását.

A programban a Társadalmi és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat munkájára jobban kellene utalni.

Jánossy Lajos akadémiai titkár javasolja az ideiglenes állásokat nemcsak az egyetemekre, hanem az ipari kutatóintézetekre is kiterjeszteni.

Kmf.

A jegyzőkönyv hiteles:

Hevesi Gyula sk.
akadémiai titkár

Törő Imre sk.
csoporttitkár